

Mandat da la rogaziun federala 2017

LA REGENZA

A LAS ABITANTAS ED ALS ABITANTS
DAL CHANTUN GRISCHUN

Stimadas conburgaisas e stimads conburgais

Mintgamai la terza dumengia da settember dat il Di da la rogaziun federala l'ocasiun da far ponderaziuns davart chaussas fundamentalas, ma er da s'orientar da nov tenor chaussas fundamentalas. Actualmain passentain nus in temp ch'è per part caracterisà d'in cumportament dir, brutal e senza respect, saja quai en la societad u en la politica. Il maletg che vegn intermedià uschia na gida betg gist a svegliar l'interess per las activitads da las instituziuns statalas ed er ecclesiasticas ed ad animar las burgaisas ed ils burgais da sa participar activamain als eveniments. Blers èn dischillus e volvan il dies, sch'il cumbat per influenza, pussanza ed agens interess tranter instituziuns e persunas daventa in teater nundegn.

Quai è chapibel e suandabel. Il medem mument è quai er fitg deplorabel, perquai ch'i svanescha uschia l'impuls da surpigliar en la baselgia ed en il stadi incumbensas che surpassan in pensum obligatoric, cunzunt sche questas incumbensas stattan adina en il focus da la publicitad e vegnan per part indemnisadas mo modestamain. Anc pli difficil daventi da chattar glied per servetschs voluntars. Gist quai è in basegn urgent cunzunt per las baselgias, ma er per instituziuns statalas pli pitschnas.

Tge pon la baselgia ed il stadi dentant far, per che burgaisas e burgais s'engaschian puspè pli savens per incumbensas e valurs cuminaivlas e dettian uschia nova vita a las structuras socialas? Structuras ch'èn d'ina vart indispensablas per promover la giustia sociala, la convivenza paschaivla e la segirezza materiala per tuts. Dentant er structuras che duain dar tegn als umans en la

vita, cun metter puspè valurs cristianas – sco elements indispensabels da la concepziun da la vita – en il center da l'interess.

Per ch'ina tala vivificaziun saja pussaivla, dovri blera forza persuasiva e credibladad da quels che vulan persuader burgaisas e burgais dal fatg ch'igl è impurtant d'observar princips morals ed etics. Valurs fundamentalas pon vegnir represchentadas mo da tgi che persvada sco persuna, da tgi che argumentescha en moda sincera, transparenta e chapibla. Ir enturn cun quità cun ils conumans è gist uschè impurtant sco savair ch'ils umans èn dependents in da l'auter en la vita da mintgadi. Uschia naschan respect vicendaivel, chapientscha e servetschavidad. Toleranza vul dir: respectar auters cun lur opiniuns sco er rinforzar ils flaiVELS. In aspect impurtant è particularmain er quel d'agir cun responsabladad per mantegnair per las generaziuns futuras in mund, en il qual i vala la paina da viver.

Ultra dal fatg che las politicras ed ils politichers sco er ils dignitaris ecclesiastics han ina funcziun d'exempel, dovri er ina tenuta activa per pudair orientar l'agir social pli e pli fitg tenor valurs fundamentalas, cunzunt sch'i sa tracta da reglar divergenzas d'opiniuns e conflicts. Per avischinar differentas tenutas da basa ina a l'autra, sto insatgi surpigliar l'iniziativa. I dat bleras dumondas, nua che la baselgia ed il stadi pudessan chattar avischinaziuns raschunaivlas en lur tenutas da basa, sch'i mo vuessan quai. Tenutas conciliantas pon esser ina gronda contribuziun per realisar valurs cristianas fundamentalas.

Conciliaziun vul numnadamain er dir divergiar da las atgnas ideas fundamentalas e dals agens maletgs da pussanza, s'avischinar al visavi e tschertgar cumpromiss ch'èn acceptabels per tuttas duas varts. Cuntanscher in consens vul dir far pasch qua e là. Er quai è ina valur cristiana fundamentala. La baselgia ed il stadi han l'obligaziun morala da chattar soluziuns per problems existents. Quai vala gist er per problems en las relaziuns vicendaivlas. Cunzunt ord vista da las burgaisas e dals burgais fissi nunchapibel, sch'i n'ademplissan betg cun tutta premura questa obligaziun.

Lain pia prender il Di da la rogaziun federala sco chaschun per dar nov schlantsch al dialog tranter la baselgia ed il stadi. La voluntad exprimida uschia, numnadamain da prender per mauns sfidas en moda constructiva e cuminaivla, na po betg mo animar burgaisas e burgais da cooperar pli fitg al dialog, mabain er da gidar a schliar incumbensas ecclesiasticas e statalas. Naturalmain en il senn da la cuminanza, en moda facultativa ed autodeterminada.

Ina perspectiva che po tuttavia vegnir chapida en il spiert da s'orientar pli fitg tenor valurs fundamentalas.

Preziadas conburgaisas e preziads conburgais, lain guardar cun optimismem en l'avegnir, lain dar – il Di da la rogaziun federala – pled e fatg davart quai ch'è propi impurtant per nus. Mintgin per sasez, dentant er cun in sguard sin la cuminanza, pertge che la baselgia ed il stadi han basegn da la cooperaziun d'uschè blers umans sco pussaivel.

Nus giavischain a Vos ed a nus tuts in paschaivel Di da la rogaziun federala.

Cuira, settember 2017

En num da la regenza

La presidenta: *Barbara Janom Steiner*

Il chancelier: *Claudio Riesen*

DA RESGUARDAR

1. Tenor l'ordinaziun dal cussegl grond dals 24 da favrer 1971 vegnan las plaivs resp. las pravendas supplitgadas da laschar preleger en baselgia il mandat da la rogaziun federala **otg**, eventualmain quindesch dis avant questa festa, pia ils **10**, eventualmain ils 3 da settember 2017. Plinavant vegnan ellas supplitgadas da far attent la raspada ch'i stoppia vegnir fatga – tenor la medema ordinaziun – ina collecta il Di da rogaziun en tut las baselgias dal chantun. Tenor il conclus da la regenza dals 9 da matg 2017 vegn concedi mintgamai in terz dal retgav da questa collecta a la «Crusch blaua dal Grischun», a la «Associaziun Fontana Passugg» ed a l'uniun «TECUM, accompagnament da persunas grevamain malsaunas e muribundas».
  - *Crusch blaua dal Grischun*: L'uniun s'engascha per la prevenziun da dependenza e per la promoziun da giuvenils. Giuvenils vegnan sensibilisads per ils privels da l'alcohol e d'autras drogas. Cun la «Blue Cocktail Bar» che offrescha mo bavrondas senza alcohol porscha la Crusch blaua dal Grischun in baretting cun stil ed organisescha lavuratori da prevenziun per scolars e per gruppas da giuvenils. Las gruppas da roundabout, che tutgan tar ina rait naziunala da streetdance per dunnas giuvnas tranter 12 e 20 onns, gidan a rinforzar la persunalitad e duain envidar a rundas da discussiun davart dumondas da vita e da dependenza.
  - *Associaziun Fontana Passugg*: La chasa da furmaziun e da cultura Fontana Passugg porscha a persunas surdas, a persunas da flaivl'udida ed a persunas che han pers l'udida in center da scuntrada e da furmaziun apprecià. L'Associaziun Fontana Passugg realisescha – cun l'organisasiun Workcamp International – in champ cun participaziun internaziunala per persunas surdas / cun impediments d'udida e per part cun impediments corporals. En il rom da quest workcamp survegnan las participantas ed ils participants ina invista da la lavur cun conumans cun impediments d'udida, ed i vegnan fatgas punts tranter las culturas.
  - *TECUM, accompagnament da persunas grevamain malsaunas e muribundas*: L'uniun ha la finamira d'accompagnar umans en temps difficils. Umans duain pudair absolver en dignitad ina fasa greva da la vita. TECUM gida cun dar sustegn a persunas grevamain malsaunas u moribundas ed a lur confamigliars. Quest servetsch d'accompagnament vegn purschì a chasa, en chasas da persunas attempadas e da tgira ed en ospitals. Las accompagnadras ed ils accompagnaders voluntars sustegnan e distgargian ils confamigliars sco er il personal da tgira, e quai durant la notg sco er durant il di.
2. Las suprastanzas communalas vegnan incumbensadas da far la collecta en consentiment cun las instanzas ecclesiasticas e da consegnar la summa rimnada fin ils 30 da settember 2017 a l'administraziun da finanzas dal Grischun, 7000 Cuira, CP 70-187-9.
3. Las suprastanzas communalas vegnan plinavant envidadas da procurar che tut ils zains vegnian tutgads resp. sunads la sonda avant la rogaziun federala a las 18.00.

La reproducziun è permessa pir suenter ils 13 da settember 2017.